

246285

การมีวินัยในตนเอง และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรกับเจตคติ
ต่อกิจกรรม 5ส ของพนักงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

ว่าที่ร้อยตรี อภิชาติ บัณฑิต

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ)
ปีการศึกษา 2553

246285

การมีวินัยในตนเอง และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การกับเจตคติ
ต่อกิจกรรม 5ส ของพนักงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

ว่าที่ร้อยตรี อภิชาติ ยิ้มแสง

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ)
ปีการศึกษา 2553
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

SELF-DISCIPLINE, ORGANIZATIONAL CITIZENSHIP BEHAVIORS,
AND ATTITUDES TOWARD THE “FIVE-S” TASKS OF THE
TECHNOLOGY PROMOTION ASSOCIATION
(THAILAND-JAPAN)

ACTING SUB LT. APICHART YIMSANG

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
(INDUSTRIAL AND ORGANIZATIONAL PSYCHOLOGY)

2010

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีวินัยในตนเอง และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของ
องค์การกับเจตคติต่อกิจกรรม 5ส ของพนักงานสมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

ชื่อผู้เขียน ว่าที่ร้อยตรี อภิชาติ ยิ้มแสง

สาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิธ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สิริวรรณ สาระนาค)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การมีวินัยในตนเอง และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของ
องค์การกับเจตคติต่อกิจกรรม 5ส ของพนักงาน
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

ชื่อผู้ศึกษา ว่าที่ร้อยตรี อภิชาติ ยิ้มแสง

ชื่อปริญญา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชา จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ

ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล	246285

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับเจตคติต่อกิจกรรม 5ส
วินัยในตนเอง และพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ ของพนักงานสมาคม
ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) (2) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อกิจกรรม 5ส ระหว่าง
พนักงานที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน (3) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อกิจกรรม 5ส
ระหว่างพนักงานที่มีวินัยในตนเองต่างกัน (4) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อกิจกรรม 5ส
ระหว่างพนักงานที่มีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์การต่างกัน (5) เพื่อศึกษา
ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง วินัยในตนเอง พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์การ และเจตคติ
ต่อกิจกรรม 5ส กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นพนักงานของสมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัดวินัย
ในตนเอง แบบวัดพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ และแบบวัดเจตคติต่อ
กิจกรรม 5ส สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ค่า t test ในกรณีที่ต้องการทดสอบ
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่ม 2 กลุ่ม ส่วน F test ใช้ทดสอบความแตกต่าง

ของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และ Two-way ANOVA ใช้วิเคราะห์
ความแปรปรวน 2 ทาง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. พนักงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) มีระดับของเจตคติต่อ
กิจกรรม 5ส ระดับวินัยในตนเอง และระดับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การ
ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป เมื่อเทียบกับคะแนนเกณฑ์ของแต่ละด้าน
2. พนักงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ที่มีลักษณะส่วนบุคคล
ต่างกัน อันได้แก่ ระดับการศึกษา (กลุ่มสูง, กลุ่มปานกลาง, กลุ่มน้อย) อายุการทำงาน
(กลุ่มสูง, กลุ่มปานกลาง, กลุ่มน้อย) ตำแหน่งงาน (กลุ่มสูง กับกลุ่มต่ำ) และฝ่ายที่สังกัด
(กลุ่มสนับสนุนกิจกรรม กับกลุ่มปฏิบัติการ) มีเจตคติต่อกิจกรรม 5ส ไม่ต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญ .05
3. พนักงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ที่มีวินัยในตนเองสูง
มีเจตคติต่อกิจกรรม 5ส สูงกว่าพนักงานที่มีวินัยในตนเองต่ำ มีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05
4. พนักงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ที่มีพฤติกรรมการเป็น
สมาชิกที่ดีต่อองค์การสูง มีเจตคติต่อกิจกรรม 5ส สูงกว่าพนักงานที่มีพฤติกรรมการ
เป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์การต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง วินัยในตนเองกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี
ต่อองค์การ ที่มีต่อเจตคติต่อกิจกรรม 5ส ของพนักงานสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น) โดยผู้ที่มีวินัยในตนเองสูง ร่วมกับ มีพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อ
องค์การสูง มีเจตคติต่อกิจกรรม 5ส สูงกว่า ผู้ที่มีวินัยในตนเองต่ำร่วมกับพฤติกรรมการ
เป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์การต่ำ

ABSTRACT

Thesis Title Self-Discipline, Organizational Citizenship Behaviors,
 and Attitudes Toward the “Five-S” Tasks of the
 Technology Promotion Association (Thailand-Japan)

Student’s Name Acting Sub Lt. Apichat Yimsaeng

Degree Sought Master of Science

Field of Study Industrial and Organizational Psychology

Academic Year 2010

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Mookda Sriyong	Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Nuanlaor Supapol	

246285

In this thesis, the researcher investigates (1) the levels of attitudes evinced toward the “Five-S” tasks, self-discipline, and organizational citizenship behaviors of employees at the Technology Promotion Association (Thailand–Japan). Furthermore, the researcher compares (2) attitudes toward “Five-S” tasks expressed by employees who differ in demographical characteristics. Moreover, the researcher also compares (3) the attitudes toward “Five-S” tasks exhibited by employees who differ in levels of self-discipline. Additionally, (4) the researcher compares attitudes toward “Five-S” tasks expressed by employees who differ in organizational citizenship behaviors. Finally, the researcher studies (5) the relationships among self-

discipline, organizational citizenship behaviors, and the attitudes toward “Five-S” tasks.

The sample population in this research investigation consisted of 145 employees of the Technology Promotion Association (Thailand–Japan). The instruments of research were threefold: a form used to measure self-discipline; a form utilized to measure organizational citizenship behaviors; and a form designed to measure the levels of attitudes toward “Five-S” tasks.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of percentage, mean, and standard deviation. In hypothesis testing, the *t* test technique was used in cases in which mean ($\bar{X}$) differences between two groups were tested, while the *F* test was used in cases in which mean ($\bar{X}$) differences between more than two groups were being tested. Two-way ANOVA was additionally used to analyze two-way variance between groups.

Findings are as follows:

1. The Technology Promotion Association (Thailand–Japan) employees under investigation exhibited attitude levels toward “Five-S” tasks, self-discipline, and organizational citizenship behaviors in an overall picture at a good level and higher when compared with the standard scores for each aspect.

2. The employees under study who differed in demographical characteristics—educational level (high, moderate, low), how long employed (high, moderate, low), position held (high and low), and division to which belonged (task support group and operational group)—did not exhibit

concomitant differences at the statistically significant level of .05 in respect to their attitudes toward “Five-S” tasks.

3. The employees under study who evinced high levels of high self-discipline exhibited attitudes toward “Five-S” tasks at a higher level than those who evinced low self-discipline at the statistically significant level of .05.

4. The employees under study displaying a high level of organizational citizenship behaviors correspondingly evinced a higher attitude level toward “Five-S” tasks than those displaying a lower level at the statistically significant level of .05.

5. No interaction was found between self-discipline and organizational citizenship behaviors vis-à-vis attitudes toward “Five-S” of the employees under study. The employees who manifested high levels of self-discipline together with high levels of organizational citizenship behaviors showed corresponding higher attitude levels toward “Five-S” tasks than those evincing a low level of self-discipline together with a low level of organizational citizenship behaviors.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้อย่างเรียบร้อยด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์มุกดา ศรียงค์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สิริวรรณ สารนาท ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ และช่วยแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ คุณอนุวรรตน์ ศิลาเรืองอำไพ ผู้อำนวยการสายงานการศึกษา ฝึกอบรมและวินิจฉัยให้คำปรึกษา คุณศรัณยูฯ แสงลัมสุวรรณ ผู้จัดการฝ่ายอาวุโส วางแผนองค์กร และทีมงานแผนกบริหารผลิตภัณฑ์ใหม่ ฝ่ายพัฒนาและจัดการความรู้ สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ที่ให้คำแนะนำ กำลังใจ ข้อคิดดี ๆ และความช่วยเหลือทุกอย่างในการที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี และนอกจากนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ในสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)ทุกท่าน ที่ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทำวิจัย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบพระคุณ คุณบิดา และคุณมารดา ผู้ซึ่งส่งเสริม สนับสนุน เป็นกำลังใจ และให้คำแนะนำอย่างดียิ่งในทุก ๆ ด้าน และขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลืออีกหลาย ๆ ท่าน ที่มีไฉ่เอี่ยมนามในที่นี้ ที่ก่อเกิดประโยชน์แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ว่าที่ร้อยตรี อภิชาติ ยิ้มแสง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพประกอบ	(14)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
เจตคติต่อกิจกรรม 5ส	14
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวินัยในตนเอง.....	35
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์การ	45
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67

บทที่	หน้า
การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย	71
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	71
4 ผลการศึกษาวิจัย.....	73
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	74
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับของเจตคติต่อกิจกรรม 5ส ระดับวินัย ในตนเอง และระดับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีของ องค์กร เมื่อเทียบกับคะแนนเกณฑ์ของแต่ละเรื่อง	76
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคลกับเจตคติต่อกิจกรรม 5ส ...	82
ตอนที่ 4 ผลการศึกษাজิตคติต่อกิจกรรม 5ส กับวินัยในตนเอง	85
ตอนที่ 5 ผลการศึกษাজิตคติต่อกิจกรรม 5ส กับพฤติกรรมการเป็น สมาชิกที่ดีขององค์กร	86
ตอนที่ 6 ผลการศึกษากฎสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับ พฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ที่มีต่อเจตคติ ต่อกิจกรรม 5ส	87
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	96
ภาคผนวก	98
บรรณานุกรม.....	104
ประวัติผู้เขียน	111

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แนวทางการปฏิบัติกิจกรรม 5ส และผลที่ได้.....	28
2 สรุปผลการวิจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลกับเจตคติต่อกิจกรรม 5ส	32
3 สรุปรายงานคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองของนักวิชาการ ต่างประเทศและในประเทศ	44
4 การเปรียบเทียบองค์ประกอบของพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กร	56
5 จำนวนและค่าร้อยละของลักษณะส่วนบุคคลจำแนกตาม ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ตำแหน่งของงาน และลักษณะงาน	74
6 ระดับของเจตคติต่อกิจกรรม 5ส เมื่อเทียบกับคะแนนเกณฑ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1	77
7 ระดับของวินัยในตนเอง เมื่อเทียบกับคะแนนเกณฑ์ เพื่อทดสอบ สมมติฐานข้อที่ 1	79
8 ระดับของพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร เมื่อเทียบกับ คะแนนเกณฑ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1	80
9 เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อกิจกรรม 5ส กับระดับ การศึกษาเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.1	82
10 เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อกิจกรรม 5ส กับอายุการทำงาน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.2	83
11 เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อกิจกรรม 5ส กับตำแหน่งงาน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.3	83
12 เปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อกิจกรรม 5ส กับลักษณะงาน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.4	84

ตาราง	หน้า
13 เปรียบเทียบความแตกต่างการมีวินัยในตนเองที่ส่งผลกับ เจตคติต่อกิจกรรม 5ส เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3	85
14 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดี ขององค์กรที่ส่งผลกับเจตคติต่อกิจกรรม 5ส เพื่อทดสอบ สมมติฐานข้อที่ 4.....	86
15 วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยในตนเองกับพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรที่มีต่อเจตคติต่อกิจกรรม 5ส เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5.....	87
16 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดเจตคติต่อกิจกรรม 5ส	99
17 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดการมีวินัยในตนเอง	101
18 ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดเจตคติต่อกิจกรรม 5ส	102

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	65